

Vodič za obnovu dvorca: kako započeti proces koji može trajati desetljećima?

Autor: **Ured za blaga & misterije**
30/12/2020, 17:00

Foto: Dvorac Pejačević u Našicama/©Blaga&misterije

Kako obnoviti dvorac? Pitanje je to koje se često postavlja kad je promatrač suočen sa zapuštenim i otužnim, a opet romantičnim zdanjima iz nekog drugog doba.

Objava fotografija i video materijali koje zorno prikazuju razinu devastacije nekog zdanja kroz posljedičnu raspravu ispunjenu gnjevom i kritikom često rezultira pitanjem “kako obnoviti dvorac?”.

Zamislimo stoga, na trenutak da se upustimo u obnovu nekog dvorca. Prvi je korak i preduvjet za sve buduće akcije, postati vlasnik dvorca, ili od vlasnika dobiti koncesiju. Vlasništvo je naime, preduvjet za eventualno korištenje sufinanciranja obnove kroz fondove Europske unije.

Tako je primjerice, Virovitičko – podravska županija od privatnih vlasnika kupila [ruševni dvorac Janković u Cabuni kod Suhopolja](#). Ta županija naime, dvorac planira obnoviti prema istom modelu kojim je to napravljeno na dvorcima u Virovitici i Suhopolju, gdje osnovni preduvjet predstavlja čisto vlasništvo. Iz istog je razloga, primjerice, Ministarstvo državne imovine “prebacilo” [vlasništvo dvorca Bosiljevo na](#)

Općinu Bosiljevo, kako bi se barem na papiru stekli preduvjeti za buduću prijavu na natječaj za obnovu.

Foto: Dvorac Bosiljevo/©Blaga&misterije

S druge strane, dvorac je moguće dobiti kroz model koncesije, što je jednom uspio i danas osuđeni prevarant Slaven Vujić. Naime, Hrvatska salezijanska zajednica ustupila je u rujnu 2016. godine Slavenu Vujiću besplatni najam [dvorca Dioš](#) na 20 godina kako bi realizirao svoj veliki projekt – grad anđela. Vujić je s radovima započeo bez konzervatora koji su morali biti uključeni pa je obnova uskoro prekinuta. Dvorac je vraćen svojim vlasnicima.

Foto: Dvorac Dioš kod Daruvara/©Blaga&misterije

Jednom kad je nad dvorcem uspostavljeno čisto vlasništvo, nužno je uspostaviti kontakt s nadležnom konzervatorskom službom čiji je posao snimanje stanja, odnosno nadzor nad bilo kakvom obnovom dvorca. Nužno je i istražiti prostorne planove te u njima pronaći odgovor na pitanje o trenutnoj namjeni zemljišta na kojem se nalazi dvorac. Potom, ako je potrebno, definirati potrebu za eventualnom izmjenom takvog plana što pak, [ovisi o budućoj namjeni dvorca](#).

Pitanje buduće namjene dvorca često predstavlja i osnovu i nepremostiv problem kod same obnove.

Dvorac je izuzetno skup za održavanje pa država trenutno provodi politiku obnove dvorca kroz njihovo stavljanje u javnu funkciju što znači da će svi obnovljeni dvorci često služiti nekom obliku društvene svrhe, poput centra za edukaciju ili kompetencije, odnosno nekoj od društvenih namjena.

To znači kako strategija obnove dvorca podrazumijeva kako će oni nakon obnove, koja je najvećim dijelom sufinancirana iz fondova EU, biti financirani iz proračuna lokalnih sredina u kojima se oni nalaze.

Planirane djelatnosti koje se u njima odvijaju neće pokrivati trošak održavanja dvorca. Iz toga razloga, u dvorce se često smještaju postojeći muzeji ili zbirke, kao što je slučaj obnovljenog dvorca u Pejačević u Virovitici ili dvorca Pejačević u Našicama.

Foto: Dvorac Pejačević u Našicama/©Blaga&misterije

S druge strane, iako je model obnove dvorca kao hotela, odnosno hotela baština u EU vrlo često, on u Hrvatskoj nije došao do izražaja i uspješni privatni projekti su prije iznimka koja potvrđuje pravilo. Među njima su Hotel baština „Maškovića han“ u selu Vrana i hotel baština „Kurija Janković“ u Lukaču. Riječ je o objektima koji su završeni i u funkciji. No, novih projekata trenutno nema iako interes investitora postoji.

Razlog za to leži u činjenici da je ulaganje u obnovu dvorca visoko rizično, jer postoje brojne stavke koje mogu povisiti planiranu cijenu i usporiti radove. Među njima se nalaze i dodatni troškovi konzervatorskih radova, dodatni zahvati i obnova u skladu s uputama konzervatora.

Foto: Stari grad Ribnik/©Blaga&misterije

Oni pak, kako je vidljivo na primjeru obnove nakon potresa u Zagrebu, nemaju jedinstven stav o tome treba li ili ne kod obnove koristiti tradicionalne materijale i tehnike gradnje, ili samo zadržati oblik korištenjem modernih materijala i tehnika gradnje. No, u jednom je stav konzervatora jedinstven, a to je činjenica da postoje brojni primjeri nestručne obnove dvorca koja je napravila više štete nego koristi. Među takvim primjerima nalazi se i stari grad Ribnik gdje su zidine s vanjske strane "iskapane" kako bi se ugradile plastične cijevi za WC, dvorac Dioš te dvorac Bosiljevo.

Jednom i kad obnova krene, privatni vlasnici, odnosno investitori, dvorce često planiraju obnoviti u svrhu zarade, odnosno povrata uložених sredstava. Govoreći o dvorcu, oni se najčešće obnavljaju kao hoteli ili resorski, no u Hrvatskoj takvih primjera u posljednjih nekoliko godina nema.

Piše Ivana Horvatek

Članak je nastao uz potporu agencije za elektroničke medije

VIŠE S WEBA

Jeste li znali: "glavni uzrok bora nije starenje"

BOLNICE SU IM PUNE I NEMAJU MJESTA NA INTENZIVNOJ: ova europska zemlja trenutno se bori s najgorom epidemijom u svijetu!

OGROMAN dar! Pružite partnerici čak 3x dulje zadovoljstvo.

